Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. SZPUNAR
fremsat den 8. juli 2021 [1]

Sag C-422/20

RK
mod
CR

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Oberlandesgericht Köln (den regionale appeldomstol i Köln, Tyskland))

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i civile sager – anerkendelse – arv og europæisk arvebevis – kompetence i tilfælde af lovvalg – en ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret sig inkompetent«

I. Indledning

1. Artikel 4 i forordning (EU) nr. 650/2012 [2], der bærer overskriften »Generel kompetence«, bestemmer, at »[r]etterne i den medlemsstat, hvor den afdøde havde sit sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet, er kompetente til at træffe afgørelse om hele arven«. Det kriterium, der er fastsat i denne bestemmelse med henblik på fastlæggelse af den judicielle kompetence, svarer til kriteriet i samme forordnings artikel 21, stk. 1, som bærer overskriften »Hovedregel«, og som fastlægger af den lov, der skal finde anvendelse på hele arven.

2. Sammenhængen mellem disse kriterier gør det muligt generelt at sikre, at det princip, hvortil der henvises i 27. betragtning til forordning nr. 650/2012, om overensstemmelse mellem den lov, der finder anvendelse, og den ret, der behandler sagen [3], overholdes. Det fremgår af denne betragtning, at bestemmelserne i denne forordning er udformet med henblik på at sikre, at den myndighed, der behandler arvesagen, i de fleste situationer anvender sin egen lov.

3. Artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 giver mulighed for at vælge, at det er loven i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger på det tidspunkt, hvor valget træffes, eller på dødstidspunktet, der skal anvendes ved behandlingen af hele arven efter vedkommende. Et sådant valg kan imidlertid anfægte princippet om overensstemmelse mellem den lov, der finder anvendelse, og den ret, der behandler sagen. Forordningen indeholder imidlertid ordninger, der

[1] Originalsprog: fransk.

[2] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4.7.2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2012, L 201, s. 107, berigtiget i EUT 2012, L 344, s. 3).

[3] Jf. mit forslag til afgørelse Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, punkt 104).

ligeledes skal sikre, at dette princip overholdes i tilfælde af lovvalg. Det følger navnlig af forordningens artikel 6, litra a), sammenholdt med artikel 7, litra a), at retterne i den medlemsstat, hvis lov var valgt af den afdøde, er kompetente til at træffe afgørelse, hvis en ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, har erklæret sig inkompetent efter anmodning fra en af parterne i sagen.

4. Disse bestemmelser er centrale for det andet præjudicielle spørgsmål, som Domstolen har fået forelagt under nærværende sag, og hvormed den forelæggende ret nærmere bestemt ønsker oplyst, om, og i givet fald i hvilket omfang, den omstændighed, at en ret i en medlemsstat, ved hvilken arvesagen tidligere var anlagt, har erklæret sig inkompetent, er bindende for en ret i en medlemsstat, for hvilken sagen efterfølgende er blevet indbragt.

5. Efter Domstolens anmodning er nærværende forslag til afgørelse begrænset til en bedømmelse af dette spørgsmål.

II. Retsforskrifter

6. Artikel 6 i forordning nr. 650/2012, der bærer overskriften »Erklæring af inkompetence i tilfælde af et lovvalg«, bestemmer i litra a):

»Når den lov, som den afdøde har valgt til at finde anvendelse på arven efter sig i henhold til artikel 22, er loven i en medlemsstat:

a) kan den ret, ved hvilken sagen er anlagt i medfør af artikel 4 eller artikel 10, efter anmodning fra en af parterne i sagen erklære sig inkompetent, hvis den mener, at retterne i den medlemsstat, hvis lov er valgt, er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen i betragtning af de praktiske omstændigheder i forbindelse med arvesagen, f.eks. parternes sædvanlige opholdssted og det sted, hvor goderne befinder sig […]«

7. Forordningens artikel 7, der bærer overskriften »Kompetence i tilfælde af et lovvalg«, bestemmer i litra a):

»Retterne i den medlemsstat, hvis lov var valgt af den afdøde i medfør af artikel 22, er kompetente til at træffe afgørelse i arvesagen, hvis:

a) en ret, ved hvilken sagen tidligere er anlagt, har erklæret sig inkompetent i samme sag i medfør af artikel 6.«

8. Forordningens artikel 22, der bærer overskriften »Lovvalg«, bestemmer i stk. 1, at »[e]n person kan vælge, at det er loven i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger på det tidspunkt, hvor valget træffes, eller på dødstidspunktet, der skal anvendes ved behandlingen af hele arven efter vedkommende«.

9. Samme forordnings artikel 83, stk. 4, bestemmer, at »[e]r en dødsdisposition truffet før 17. august 2015 i overensstemmelse med den lov, som den afdøde kunne have valgt i henhold til denne forordning, betragtes denne lov som valgt til at være den lov, der finder anvendelse på arven«.

III. De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og de præjudicielle spørgsmål

10. CR's ægtemand afgik ved døden den 9. marts 2017, hvorefter hun anmodede Amtsgericht Düren (byretten i Düren, Tyskland) om at udstede et nationalt arvebevis samt et europæisk arvebevis på grundlag af et fælles testamente, der var oprettet i henhold til tysk ret i 1990, og hvorved CR og hendes ægtemand gensidigt indsatte hinanden som universalarvinger. Afdødes sidste sædvanlige opholdssted var i Spanien.

11. RK, der er bror til afdøde, har fremsat indsigelse mod CR's anmodning.

12. Ved afgørelse af 20. december 2017 imødekom Amtsgericht Düren (byretten i Düren) CR's anmodning.

13. RK iværksatte appel til prøvelse af afgørelsen ved den forelæggende ret, Oberlandesgericht Köln (den regionale appeldomstol i Köln, Tyskland), der ophævede afgørelsen med den begrundelse, at kompetencen alene tilkom de spanske retter i overensstemmelse med kriteriet om afdødes »sædvanlige opholdssted« på dødstidspunktet som omhandlet i artikel 4 i forordning nr. 650/2012.

14. Efter anmodning fra CR afsagde Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 d'Estepona (ret i første instans og forundersøgelsesdomstol nr. 3 i Estepona, Spanien) den 29. april 2019 kendelse om, at retten i overensstemmelse med sagsøgerens anmodning havde besluttet at »afstå fra at træffe afgørelse, da retterne i Tyskland bedre er i stand til at træffe afgørelse om boet, og på grund af de praktiske omstændigheder, såsom CR's sædvanlige opholdssted og den omstændighed, at hovedparten af boet befinder sig i Tyskland«.

15. Ved notarialakt af 29. august 2019 fremsatte CR en ny anmodning om udstedelse af arvebeviserne, idet hun fremlagde denne kendelse for Amtsgericht Düren (byretten i Düren). Ved kendelse af 19. februar 2020 imødekom denne ret på ny CR's anmodning, idet den anså det for godtgjort, at den havde international kompetence, da den spanske ret, for hvilken CR havde indbragt sagen, havde erklæret sig inkompetent i medfør af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012.

16. Ved en appel iværksat til prøvelse af kendelsen af 19. februar 2020 har RK på ny gjort indsigelse mod denne afgørelse, og sagen er blevet henvist til den forelæggende ret.

17. På denne baggrund har Oberlandesgericht Köln (den regionale appeldomstol i Köln) ved afgørelse af 28. august 2020, der indgik til Domstolen den 8. september 2020, besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er det en betingelse for, at den ret, ved hvilken sagen tidligere er anlagt, erklærer sig inkompetent i henhold til […] artikel 7, litra a), i [forordning nr. 650/2012,] at denne ret udtrykkeligt erklærer sig inkompetent, eller kan den nøjes med en erklæring, der ikke er udtrykkelig, når det heraf følger, at retten har erklæret sig inkompetent?

2) Har den ret i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra, at retten i en anden medlemsstat, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret ikke at være kompetent i sagen, kompetence til at efterprøve, om forudsætningerne for, at den ret, som sagen tidligere blev anlagt ved, kunne træffe afgørelse i henhold til […] artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i [forordning nr. 650/2012,] var opfyldt? I hvilket omfang er den afgørelse, som er truffet af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, bindende?

   Navnlig ønskes der svar på følgende:

   a) Har den ret i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra, at retten i en anden medlemsstat, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret ikke at være kompetent i sagen, kompetence til at efterprøve, om arveladeren gyldigt har valgt lovgivningen i medlemsstaten i henhold til […] artikel 22 i [forordning nr. 650/2012]?

   b) Har den ret i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra, at retten i en anden medlemsstat, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret ikke at være kompetent i sagen, kompetence til at efterprøve, om en af sagens parter har indgivet en anmodning om, at den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, afgiver en erklæring om manglende kompetence i henhold til […] artikel 6, litra a) i [forordning nr. 650/2012]?

   c) Har den ret i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra, at retten i en anden medlemsstat, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret ikke at være kompetent i sagen, kompetence til at efterprøve, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette har antaget, at retterne i den medlemsstat, hvis lovgivning er blevet valgt, er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen?

3) Finder […] artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i [forordning nr. 650/2012], som forudsætter lovvalg »i overensstemmelse med artikel 22«, også anvendelse i et tilfælde, hvor arveladeren ikke har foretaget et udtrykkeligt eller stiltiende lovvalg i en testamentarisk disposition, der er [truffet] før den 17. august 2015, men det kun kan følge af […] artikel 83, stk. 4, i [forordning nr. 650/2012], hvilken lov der finder anvendelse på arven?«

18. Der er blevet indgivet indlæg af CR, den spanske og den italienske regering samt af Europa-Kommissionen. Der er ikke blevet afholdt retsmøde.

IV. Bedømmelse

A. Indledende bemærkninger vedrørende det andet spørgsmål og dets genstand

19. Såfremt en ret i en medlemsstat, ved hvilken en arvesag tidligere er blevet indbragt, har erklæret sig inkompetent i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, ønsker den forelæggende ret med sit andet spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om den ret, ved hvilken sagen efterfølgende indbringes i henhold til forordningens artikel 7, litra a), kan efterprøve, om de forudsætninger, der fremgår af førstnævnte bestemmelse var opfyldt, da afgørelsen om inkompetence blev truffet.

1. De betingelser, som det andet præjudicielle spørgsmål omhandler

20. Den forelæggende ret henviser i indledningen til det andet spørgsmål generelt til de i artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 anførte betingelser. Rettens spørgsmål fokuserer imidlertid på tre specielle betingelser, som skal være opfyldt, for at den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, kan erklære sig inkompetent til fordel for retterne i den medlemsstat, hvor arveladeren var statsborger. Det andet spørgsmål, som omfatter tre delspørgsmål, rejser nærmere bestemt spørgsmål om, hvorvidt sidstnævnte retter for det første kan efterprøve, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at lovgivningen i denne medlemsstat var blevet valgt, eller må betragtes som valgt, til at finde anvendelse på arven, for det andet om en af sagens parter har indgivet en anmodning i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012 til den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, og for det tredje om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at retterne i den nævnte medlemsstat er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen.

21. Selv om der i indledningen til disse tre delspørgsmål benyttes udtrykket »navnlig«, har den forelæggende ret imidlertid ikke anført andre omstændigheder, der kunne have relevans for den ret, ved hvilken sagen senere blev anlagt i medfør af artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012[4]. Det fremgår således af begrundelsen for den præjudicielle anmodning, at den forelæggende rets andet spørgsmål alene angår de betingelser, som er nævnt i disse delspørgsmål.

2. Forholdet mellem det andet spørgsmåls første delspørgsmål og det tredje spørgsmål

22. Ud fra en umiddelbar betragtning synes der ikke at være sammenhæng mellem det andet spørgsmåls første delspørgsmål og det tredje spørgsmål.

23. Uanset at det andet spørgsmåls første delspørgsmål således henviser til et lovvalg, der blev foretaget i medfør af artikel 22 i forordning nr. 650/2012, fremgår det imidlertid af formuleringen af det tredje spørgsmål, at den forelæggende ret antager, at arvelader ikke kunne have valgt tysk lov med hjemmel i denne bestemmelse, og at anvendelsen af denne lov følger af forordningens artikel 83, stk. 4. Med udgangspunkt i denne tankegang ønsker den forelæggende ret med sit tredje spørgsmål oplyst, om den nævnte forordnings artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), der forudsætter et lovvalg »i overensstemmelse med artikel 22«, ligeledes finder anvendelse, når

[4] Den forelæggende ret anmoder således hverken Domstolen om at fastslå, om retterne i den medlemsstat, i hvilken arvelader var statsborger, kan efterprøve, om den ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, er kompetent i medfør af artikel 4 eller 10 i forordning nr. 650/2012, eller om den afgørelse, som blev truffet af den ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, er omfattet af anvendelsesområdet for denne forordning, eller om, hvorvidt en erklæring om inkompetence i medfør af den nævnte forordnings artikel 6, litra a), afføder virkninger for samtlige sager vedrørende arven efter afdøde eller udelukkende for sager, der har samme genstand som den, under hvilken den i hovedsagen omhandlede afgørelse om inkompetence blev truffet. Det er imidlertid uomtvistet, at den spanske ret havde kompetence i medfør af samme forordnings artikel 4. Der er endvidere ikke grund til at antage, at genstanden for den sag, der blev indbragt for den spanske ret, er væsentlig forskellig fra den sag, der verserer for den forelæggende ret.

anvendelsen af lovgivningen i den stat, i hvilken arvelader var statsborger, følger af samme forordnings artikel 83, stk. 4, og følgelig når »denne lov [betragtes] som valgt til at være den lov, der finder anvendelse på arven« [5].

24. CR's argument om, at det første delspørgsmål »falder uden for« artikel 83, stk. 4, i forordning nr. 650/2012, kan forstås som en henvisning til den i punkt 22 og 23 i dette forslag til afgørelse nævnte manglende sammenhæng. CR har ligeledes anført, at den spanske ret efterprøvede sin kompetence under hensyn til forordningens artikel 22. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at CR med dette argument søger at godtgøre, at retterne i den medlemsstat, i hvilken arveladeren var statsborger, ikke kunne efterprøve anvendelsen af denne stats lov, uanset at dens anvendelse følger af artikel 22 (det andet spørgsmåls første delspørgsmål) eller af den nævnte forordnings artikel 83, stk. 4 (det tredje spørgsmål).

25. Den spanske regering har i øvrigt henvist til, at den ret i denne medlemsstat, der erklærede sig inkompetent til fordel for de tyske retter, har gjort gældende, at afdøde forud for forordning nr. 650/2012's ikrafttræden havde oprettet et testamente i henhold til national lov, dvs. tysk lov, hvilket i medfør af denne forordnings artikel 83, stk. 4, automatisk fører til, at denne lov er valgt som den lov, der finder anvendelse på arven.

26. Såfremt det imidlertid under gennemgangen af det andet spørgsmåls første delspørgsmål antages, at retterne i den medlemsstat, i hvilken afdøde var statsborger, og ved hvilke sagen blev anlagt i henhold til artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012, ikke kan efterprøve, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette fandt, at loven i denne medlemsstat var blevet valgt eller måtte betragtes som valgt til at finde anvendelse på arven, fører dette til, at den manglende sammenhæng, som er nævnt ovenfor i punkt 22 og 23 i dette forslag til afgørelse, er lidet relevant. Den omstændighed, at den nævnte lov ikke blev valgt i medfør af denne forordnings artikel 22, men må betragtes som valgt i medfør af dennes artikel 83, stk. 4, kan endvidere ikke føre til, at retterne i den medlemsstat, i hvilken arvelader var statsborger, som følge af en erklæring om inkompetence har pligt til at anvende den nævnte forordning, uanset at arven ikke er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for denne [6].

27. For at kunne give den forelæggende ret et fyldestgørende svar bør det første delspørgsmål under disse omstændigheder forstås således, at det hermed ønskes oplyst, om retten i den medlemsstat, hvis kompetence må antages at følge af, at den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, havde erklæret sig inkompetent, kan efterprøve, om sidstnævnte med rette fandt, at loven i denne medlemsstat var valgt eller må betragtes som valgt til at finde anvendelse på arven.

[5] Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at det fremgår af forordning nr. 650/2012, at denne dels anvendes fra 17.8.2015 (artikel 84, stk. 2), med undtagelse af visse artikler, der finder anvendelse fra tidligere datoer, og dels finder anvendelse på arv efter personer, som afgår ved døden på eller efter 17.8.2015 (artikel 83, stk. 1). Isoleret betragtet må de løsninger, som følger af disse bestemmelser for så vidt angår det tidsmæssige anvendelsesområde for denne forordning, antages ikke at omfatte dødsdispositioner, som er blevet truffet inden den 17.8.2015. For at undgå dette vedtog EU-lovgiver supplerende overgangsbestemmelser til forordningens artikel 83. Den nævnte forordnings artikel 83, stk. 2, bestemmer således: »Når afdøde før datoen for denne forordnings anvendelse har valgt 17.8.2015, hvilken lov der skal finde anvendelse på arven, er dette valg gyldigt, hvis det opfylder betingelserne i kapitel III, eller hvis det er gyldigt i henhold til de internationalprivatretlige regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor valget blev truffet, i den stat, hvor den afdøde havde sit sædvanlige opholdssted, eller i en hvilken som helst af de stater, hvor den pågældende var statsborger.« Artikel 83, stk. 4, i forordning nr. 650/2012 bestemmer i øvrigt: »Er en dødsdisposition truffet før 17.8.2015 i overensstemmelse med den lov, som den afdøde kunne have valgt i henhold til denne forordning, betragtes denne lov som valgt til at være den lov, der finder anvendelse på arven.« Som Domstolen tidligere har anført, har førstnævnte bestemmelse »til formål at opretholde testators vilje, og for at dette valg er gyldigt, skal det opfylde betingelserne fastsat i nævnte bestemmelse«, mens den anden bestemmelse derimod »regulerer […] de tilfælde, hvor en dødsdisposition ikke indebærer et sådant valg«. Jf. dom af 16.7.2020, E.E. (Retlig kompetence og den lovgivning, der finder anvendelse på arv) (C-80/19, EU:C:2020:569, præmis 92).

[6] Jf. fodnote 5 for så vidt angår overgangsbestemmelserne til forordning nr. 650/2012.

28. Det er ganske vist korrekt, at det således omformulerede første delspørgsmål synes at foregribe besvarelsen af det tredje spørgsmål. Det fremgår nemlig heraf, at artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 kan finde anvendelse, når loven i den medlemsstat, i hvilken arvelader var statsborger, må betragtes som valgt i medfør af forordningens artikel 83, stk. 4.

29. Som samtlige sagens parter har påpeget, finder artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 imidlertid på den ene side anvendelse i en sådan situation. For det tilfælde at retterne i den medlemsstat, i hvilken afdøde var statsborger, side ikke kan efterprøve, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, på den anden med rette fandt, at loven i denne medlemsstat var valgt eller må betragtes som valgt til at finde anvendelse på arven (det første delspørgsmål), skal spørgsmålet om, hvorvidt denne ret kan træffe afgørelse i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, når loven i den medlemsstat, i hvilken arveladeren var statsborger, må betragtes som valgt til at finde anvendelse i henhold til forordningens artikel 83, stk. 4, ikke afgøres af retterne i den medlemsstat, i hvilken afdøde var statsborger, men af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt. Såfremt dette er korrekt, kan retterne i denne medlemsstat endnu mindre forkaste den af samtlige sagens parter anførte fortolkning med den begrundelse, at disse bestemmelser ikke kan anvendes sideløbende.

30. Jeg erindrer om, at nærværende forslag til afgørelse, i overensstemmelse med Domstolens anmodning, er begrænset til en bedømmelse af det andet præjudicielle spørgsmål. Jeg vil først redegøre for parternes opfattelser vedrørende de tre betingelser, som den forelæggende ret har anført (afsnit B), hvorefter jeg vil behandle ordningen i artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 med henblik på at besvare dette spørgsmål (afsnit C).

B. Parternes opfattelser

31. CR og den italienske regering har gjort gældende, at retten i en medlemsstat, hvis lov blev valgt eller må anses for valgt af arvelader, ikke kan efterprøve, om de betingelser, som det andet spørgsmåls tre delspørgsmål angår, var opfyldt, da den ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, traf afgørelse om sin inkompetence.

32. Den spanske regering finder, at artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 skal fortolkes således, at retten i en medlemsstat, hvis kompetence følger af en erklæring om inkompetence, ikke kan efterprøve den tidligere trufne afgørelse om inkompetence. Ifølge denne regering har denne ret imidlertid pligt til at efterprøve sin egen kompetence og følgelig til at efterprøve, om dens nationale lov er blevet valgt af afdøde (det første delspørgsmål), og om den ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, har erklæret sig inkompetent. Den spanske regering har ikke præciseret den praktiske betydning af denne fortolkning, der hovedsagelig støttes på sammenspillet mellem denne forordnings artikel 7 og 15. Regeringen har gjort gældende, at den ret i en medlemsstat, for hvilken der er blevet indbragt en arvesag, som denne ret ikke har kompetence til at behandle i henhold til den nævnte forordning, ifølge ordlyden af sidstnævnte artikel af egen drift skal erklære sig inkompetent.

33. Den spanske regering har i øvrigt henvist til dommen i sagen Overseas Union Insurance m.fl.[7] og Gasser-dommen[8], og at Domstolen i relation til Bruxelles-konventionen[9] har fastslået, at en rets kompetence bl.a. afgøres i medfør af bestemmelserne i denne konvention, som er fælles for begge retter, og som de begge kan fortolke og anvende med samme autoritet.

34. Den spanske regering har ligeledes henvist til definitionen af begrebet »retsafgørelse« i artikel 3, stk. 1, litra g), i forordning nr. 650/2012[10] og har understreget, at alene retsafgørelser, der er omfattet af denne definition, nyder gensidig anerkendelse i henhold til denne forordning.

35. Kommissionen har gjort gældende, at en afgørelse truffet i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, hvorved en ret erklærer sig inkompetent, skal anses for bindende for den ret, ved hvilken sagen senere anlægges, henset til den omstændighed, at en af parterne har fremsat anmodning om, at der afgives erklæring om inkompetence (det andet delspørgsmål), samt til, at denne fandt, at retterne i den medlemsstat, hvis lov er valgt, er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen (det tredje delspørgsmål). Til støtte for denne fortolkning har Kommissionen bl.a. henvist til dommen i sagen Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl.[11], som efter dens opfattelse kan finde anvendelse på den foreliggende sag.

36. Det er derimod Kommissionens opfattelse, at den ret, ved hvilken sagen senere blev anlagt, kan efterprøve gyldigheden af lovvalget i henhold til artikel 22 i forordning nr. 650/2012 (det tredje delspørgsmål). Der er herved tale om et vist modsætningsforhold mellem det almindelige princip om, at den ret, ved hvilken sagen senere er anlagt, ikke kan efterprøve afgørelsen om manglende kompetence, og den omstændighed, at den ret, ved hvilken sagen senere er anlagt, skal træffe afgørelse om hvilken lov, der skal finde anvendelse. Den ret, ved hvilken sagen senere er anlagt, skal følgelig kunne efterprøve gyldigheden af lovvalget til fordel for loven i den stat, hvor sagen behandles, ikke i relation til den internationale kompetence, men til betydningen heraf for så vidt angår lovvalget. I den foreliggende sag har den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, således for så vidt angår denne kompetence truffet afgørelse på grundlag af dennes egen fortolkning af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, der under alle omstændigheder forudsætter et lovvalg i medfør af denne forordnings artikel 22.

C. Ordningen i henhold til artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012

37. Som det fremgår af den juridiske litteratur[12], bygger den i henhold til artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012 fastsatte ordning på forum non conveniens-doktrinen, der ligeledes har fundet udtryk i andre bestemmelser i EU's internationale privatret, såsom denne forordnings artikel 12, artikel 15 i forordning (EF) nr. 2201/2003[13] og artikel 33 og 34 i forordning (EU) nr. 1215/2012[14].

7 Dom af 27.6.1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, præmis 23).

8 Dom af 9.12.2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, præmis 48).

9 Konvention af 27.9.1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978, L 304, s. 17), som ændret ved efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltræden af denne konvention (herefter »Bruxelles-konventionen«).

10 Jf. artikel 3, stk. 1, litra g), i forordning nr. 650/2012.

11 Dom af 15.11.2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

12 Jf. F. Marongiu Buonaiuti, »Article 6«, i A.L. Calvo Caravaca, A. Davì og H.P. Mansel, *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, s. 165.

13 Rådets forordning af 27.11.2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1).

14 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12.12.2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1).

38. Det specielle ved denne ordning fører imidlertid til, at den adskiller sig fra, hvorledes forum non conveniens-doktrinen typisk har fundet udtryk. De oplysninger, der muliggør en besvarelse af det andet præjudicielle spørgsmål, skal følgelig først og fremmest søges i forordning nr. 650/2012. De angår for det første karakteren af de i de tre delspørgsmål omhandlede betingelser, som en afgørelse om manglende kompetence, der træffes i medfør af denne forordnings artikel 6, litra a), skal opfylde, for det andet spørgsmålet om kvalificeringen af denne som en afgørelse, der er omfattet af ordningen om anerkendelse i henhold til den nævnte forordning, samt for det tredje virkningen af den nævnte afgørelse i relation til kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne.

1. Karakteren af de i de tre delspørgsmål nævnte betingelser

39. Artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012 vedrører en fakultativ erklæring om manglende kompetence. Selv om betingelserne for at vælge loven i en medlemsstat, hvor arvelader var statsborger (det første delspørgsmål), og betingelsen om, at en af parterne har indgivet anmodning om, at retten erklærer sig inkompetent (det andet delspørgsmål), er opfyldt, har den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, på ingen måde pligt til at erklære sig inkompetent til fordel for retterne i denne medlemsstat: Den *kan* gøre det, *hvis den mener*, at disse retter er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen. Den omstændighed, at det tilkommer denne at vurdere, om den skal erklære sig inkompetent (eller ej) i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, er et stærkt indicium for, at denne afgørelse ikke kan efterprøves af retterne i en anden medlemsstat, i det mindste i det omfang, hvor den nævnte afgørelse vedrører vurderingen af, om retterne i denne medlemsstat bedre er i stand til at træffe afgørelse i arvesagen (det tredje delspørgsmål).

40. En anmodning om, at retten erklærer sig inkompetent i medfør af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012 (det andet delspørgsmål), skal endvidere være rettet til og indgives til den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i lex fori. Denne ret kan derfor nemt efterprøve, om en af sagens parter har indgivet en sådan anmodning til den, og om den følgelig kan erklære sig inkompetent.

41. Den spanske regering anerkender ganske vist, at de betingelser, som det andet spørgsmåls andet og tredje delspørgsmål angår, ikke kan efterprøves af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, men antager imidlertid, at det følger af artikel 7 i forordning nr. 650/2012, sammenholdt med dennes artikel 15, at retten i en medlemsstat, i hvilken arvelader var statsborger, er forpligtet til at efterprøve sin egen kompetence og følgelig til at efterprøve, om afdøde havde valgt dens nationale lov og om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har erklæret sig inkompetent (det første delspørgsmål). Dette argument synes at hvile på en fortolkning af disse bestemmelser, hvorefter de omstændigheder, som er kommet til udtryk i ordlyden af den førstnævnte bestemmelse, skal efterprøves af retten i den medlemsstat, hvor arvelader var statsborger [15].

42. Den forelæggende ret anmoder med sit andet spørgsmål ganske vist Domstolen om at fortolke artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012, men de betingelser, som retten har henvist til i sine tre delspørgsmål, fremgår imidlertid kun af den førstnævnte bestemmelse. Disse betingelser regulerer kompetencen for de retter, der er nævnt i denne forordnings artikel 4 og 10,

[15] Spørgsmålet om, hvorvidt afdøde havde valgt sin nationale lov, og om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt under hensyn til afdødes sædvanlige opholdssted, har erklæret sig inkompetent, synes ligeledes at afspejles i formuleringen af artikel 7 i forordning nr. 650/2012, hvorefter denne bestemmelse vedrører »retterne i den medlemsstat, hvis lov var valgt af den afdøde i medfør af artikel 22«, hvilke er kompetente, hvis »en ret, ved hvilken sagen tidligere er anlagt, har erklæret sig inkompetent i samme sag i medfør af artikel 6«.

eller fastlægger nærmere bestemt om disse retter, bortset fra de tilfælde, der udtrykkeligt fremgår af den nævnte forordning, kan erklære sig inkompetente for så vidt angår de beføjelser, der påhviler dem.

43. De betingelser, som den forelæggende rets tre delspørgsmål angår, er derimod kun indirekte omfattet af artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012, idet denne finder anvendelse »hvis en ret, ved hvilken sagen tidligere er anlagt, har erklæret sig inkompetent i samme sag i medfør af artikel 6«. Første led af denne forordnings artikel 7 nævner ganske vist »retterne i den medlemsstat, hvis lov var valgt af den afdøde i medfør af artikel 22«. Betingelsen vedrørende valget af denne medlemsstats lov fremgår imidlertid allerede af den nævnte forordnings artikel 6[16]. Henvisningen i artikel 7 har som sådan alene til formål at udpege de retter, som er omfattet af denne bestemmelse.

44. Den prøvelse, som disse retter foretager i medfør af artikel 15 i forordning nr. 650/2012, angår således spørgsmålet om, hvorvidt der er blevet truffet en afgørelse om manglende kompetence i henhold til denne forordnings artikel 6, litra a). Prøvelsen af, om de betingelser, som den forelæggende ret har henvist til med det andet spørgsmåls tre delspørgsmål, er opfyldt, skal derimod foretages af en ret, hvis kompetence beror på den nævnte forordnings artikel 4 eller 10. Som det fremgår af dommen i sagen Overseas Union Insurance m.fl.[17] og Gasser-dommen[18], som den spanske regering har henvist til, er den ret, ved hvilken sagen sidst er anlagt, ikke i noget tilfælde bedre i stand til at afgøre, om den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, end sidstnævnte ret.

45. Denne betragtning anfægtes ikke af Kommissionens argument om, at betingelsen vedrørende valget af loven i den medlemsstat, i hvilken arveladeren var statsborger, forekommer tostrenget. Dette argument synes at hvile på en fortolkning, hvorefter den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, kun efterprøver lovvalget vedrørende arvesagen i relation til kompetencereglerne, således at det tilkommer den ret, ved hvilken sagen senere er anlagt, at efterprøve dette valg i relation til lovvalgsreglerne.

46. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at forordning nr. 650/2012 sondrer mellem et gyldigt lovvalg henholdsvis i relation til kompetencereglerne og til lovvalgsreglerne. Der er konsekvent tale om et valg, der er foretaget (eller betragtes som foretaget) på grundlag af samme bestemmelser i forordningen, og spørgsmålet om, hvorvidt et gyldigt lovvalg, som er konstateret af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, efterprøves, som det fremgår af den juridiske litteratur, ikke på ny af retterne i den medlemsstat, hvis lov blev valgt, og ved hvilken sagen er anlagt i medfør af samme forordnings artikel 7, litra a)[19]. Endvidere tillader en erklæring om inkompetence til fordel for disse retter, at der fortsat er sammenfald mellem forum og ius.

[16] »Når den lov, som den afdøde har valgt til at finde anvendelse på arven efter sig i henhold til artikel 22, er loven i en medlemsstat […].«

[17] Dom af 27.6.1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, præmis 23).

[18] Dom af 9.12.2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, præmis 48).

[19] Jf. A. Bonomi, »Article 6«, i A. Bonomi, P. Wautelet, *Le droit européen des successions. Commentaire du règlement (UE) nº 650/2012, du 4 juillet 2012*, Bruylant, Bruxelles, 2016, s. 219. Jf. i denne retning ligeledes F. Marongiu Buonaiuti, »Article 7«, i A.L. Calvo Caravaca, A. Davì og H.P. Mansel, *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, s. 174.

2. Spørgsmålet om, hvorvidt afgørelsen om manglende kompetence er en afgørelse, der er omfattet af den gensidige anerkendelsesordning

47. Som anført af Kommissionen fremgår det af dommen i sagen Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl.[20], at forholdet i relation til forordning (EF) nr. 44/2001[21], der trådte i stedet for Bruxelles-forordningen, er det, at en afgørelse, hvorved en ret i en medlemsstat på grundlag af en værnetingsaftale afviser at have kompetence, udgør en afgørelse, der er omfattet af anerkendelsesordningen i henhold til denne forordning, og at konstateringen af aftalens gyldighed er bindende for retterne i andre medlemsstater.

48. Da de bestemmelser i Bruxelles-konventionen, som Domstolen henviste til i dommen i sagen Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl. for at nå denne løsning, ikke adskiller sig væsentligt fra bestemmelserne i forordning nr. 650/2012, finder jeg, at den lære, der kan udledes af dommen i sagen Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl.[22], kan overføres på denne forordning.

49. En erklæring om inkompetence er følgelig mutatis mutandis bindende for retterne i andre medlemsstater ud fra betragtningen om, at de betingelser, der fremgår af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012 var opfyldt, da denne afgørelse blev truffet, idet disse blev efterprøvet af denne ret[23].

50. De betingelser, der fremgår af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, er således betingelser, som vedrører kompetencen i vid forstand, og som nærmere bestemt er afgørende for, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, kan erklære sig inkompetent[24]. Afgørelsen om manglende kompetence er i øvrigt omfattet af den anerkendelsesordning, der blev indført ved forordning nr. 650/2012. Overholdelsen af princippet om medlemsstaternes gensidige tillid til hinandens retspleje, som ligger til grund for anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser[25], giver endvidere udelukkende mulighed for ikke at anerkende den nævnte afgørelse i de tilfælde, der er fastsat i denne forordning. Ifølge denne tankegang følger det af ordlyden af den nævnte forordnings artikel 41, at en afgørelse om manglende kompetence, som er truffet i en medlemsstat, ikke kan efterprøves for så vidt angår sagens realitet. Forbud mod efterprøvelse af sagens realitet omfatter normalt rettens anvendelse af de harmoniserede kompetenceregler[26]. Samme forordnings artikel 40, der opregner

[20] Dom af 15.11.2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[21] Rådets forordning af 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1).

[22] Dom af 15.11.2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

[23] Domstolen fastslog således i dom af 15.11.2012, Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl. (C-456/11, EU:C:2012:719, præmis 41), at en afgørelse, hvorved retten i en medlemsstat på grundlag af en aftale om værneting afviser at have kompetence med den begrundelse, at aftalen er gyldig, binder retterne i andre medlemsstater både for så vidt angår afgørelsen om, at denne ret ikke er kompetent, som er indeholdt i afgørelsens konklusion, og for så vidt angår konstateringen vedrørende aftalens gyldighed, som er indeholdt i afgørelsens præmisser, der udgør det nødvendige grundlag for denne konklusion. Jeg slutter heraf, at en ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, i konklusionen eller præmisserne for dens afgørelse bør oplyse, om de betingelser, som det andet præjudicielle spørgsmåls tre delspørgsmål angår, er blevet efterprøvet i forbindelse med dens afgørelse om manglende kompetence, således at den ret, for hvilken sagen senere indbringes, på grundlag af konklusionen og/eller præmisserne kan fastslå, at der er blevet truffet en afgørelse om manglende kompetence i henhold til artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, som er bindende for denne ret for så vidt angår disse tre betingelser, uden at denne kan anfægte rigtigheden af de vurderinger, som den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, har lagt til grund.

[24] Jf. punkt 42 i dette forslag til afgørelse.

[25] Dom af 23.5.2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444, præmis 52).

[26] Jf. analogt dom af 15.11.2012, Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl. (C-456/11, EU:C:2012:719, præmis 37).

grundene til ikke-anerkendelse, giver endvidere ikke en ret i en anden medlemsstat mulighed for at nægte at anerkende en erklæring om inkompetence, alene fordi den finder, at national ret eller EU-retten er anvendt urigtigt i afgørelsen [27].

51. Denne løsning kan i øvrigt skyldes, at afgørelsen om manglende kompetence i medfør af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, kan efterprøves af retterne i den medlemsstat, hvor den ret, for hvilken sagen tidligere blev anlagt, er beliggende. Denne kontrol kan ligeledes omfatte en efterprøvelse af de betingelser, som det andet spørgsmåls tre delspørgsmål angår. Med henblik på at sikre en ensartet fortolkning af forordningens bestemmelser i EU har disse retter endvidere adgang til at benytte ordningen om præjudiciel forelæggelse i henhold til artikel 267 TEUF.

52. Overholdelsen af princippet om gensidig tillid i medlemsstaternes retspleje indebærer således, at en ret i en anden medlemsstat, ved hvilken sagen senere er anlagt i medfør af artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012, ikke kan træde i stedet for de retter, der varetager domstolskontrollen inden for retsordenen i den medlemsstat, hvor sagen tidligere blev anlagt. Det følger af det tidligere anførte, at en ret, ved hvilken sagen senere anlægges, ikke kan efterprøve de betingelser, som det andet spørgsmåls tre delspørgsmål angår, såfremt disse er blevet efterprøvet af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt.

3. Virkningen af en erklæring om inkompetence i medfør af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012

53. I henhold til artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 kan en person vælge, at det er loven i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, der skal anvendes ved behandlingen af hele arven efter vedkommende. Denne forordnings artikel 83, stk. 4, bestemmer, at denne lov betragtes som valgt til at være den lov, der finder anvendelse på arven. En ret, for hvilken sagen tidligere blev anlagt i medfør af den nævnte forordnings artikel 4 eller artikel 10, kan følgelig kun erklære sig inkompetent til fordel for retterne i den *medlemsstat*, hvor arveladeren var statsborger. Såfremt loven i en tredjestat er blevet valgt (eller betragtes som valgt) som den lov, der skal finde anvendelse på arvesagen, kan en ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, ikke erklære sig inkompetent til fordel for retterne i denne tredjestat.

54. Den juridiske litteratur nævner en række grunde som mulig forklaring på denne løsning, men ingen af disse anses for fuldstændig overbevisende [28]. En anden begrundelse kunne skyldes virkningen af en erklæring om inkompetence, hvorefter retterne i den medlemsstat, i hvilken arveladeren var statsborger, automatisk bliver kompetente. Retterne i en tredjestat, hvor forordning nr. 650/2012 ikke finder anvendelse, har i medfør af denne forordnings artikel 7, litra a), ikke pligt til at udøve den kompetence, som retten i en medlemsstat erklærede at mangle. Disse retter nyder endvidere ikke den gensidige tillid mellem medlemsstaterne, som ligger til grund for den nævnte forordning.

55. Lovgivers hensigt om at understrege virkningen af en erklæring om inkompetence har støtte i forarbejderne til forordning nr. 650/2012.

[27] Jf. ligeledes analogt dom af 11.5.2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, præmis 33).

[28] Jf. A. Bonomi, op.cit., s. 214.

56. Det fremgår således af artikel 5, stk. 1, i forslaget til forordning [29], at »[n]år loven i én medlemsstat er valgt af afdøde til at finde anvendelse på arven efter vedkommende […], kan den kompetente ret i medfør af artikel 4 på anmodning fra en part, eller hvis den anser retterne i den medlemsstat, hvis lov er valgt, for bedre at være i stand til at træffe afgørelse i arvesagen udsætte sagen og opfordre parterne til at rette en anmodning til retterne i denne medlemsstat«. Det hedder i samme artikel, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, fortsætter med at udøve sin kompetence, for det første såfremt sagen ikke er blevet indbragt for retterne i den medlemsstat, hvis lov er valgt, inden for den af førstnævnte ret fastsatte frist [30], og for det andet såfremt retterne i den medlemsstat, hvis lov er valgt, ikke erklærer sig kompetente senest otte uger efter tidspunktet for sagens indbringelse [31].

57. Overførslen af kompetencen til retterne i den medlemsstat, hvis lov arvelader har valgt, sker således ikke automatisk [32], men såfremt disse retter accepterer det, efter at arvesagen er blevet indbragt. Som det fremgår af den juridiske litteratur, er denne løsning kommet til udtryk i artikel 15 i forordning nr. 2201/2003, men der lægges ikke skjul på de forskelle, der findes mellem disse løsninger [33].

58. Efter Parlamentets udtalelse under førstebehandlingen [34] blev den løsning, der fremgår af artikel 5 i forslaget til forordning, valgt som den endelige formulering for så vidt angår artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i forordning nr. 650/2012. Den foretagne ændring bekræfter, at EU-lovgiver ikke agtede at vælge en løsning, der gav retterne i den medlemsstat, hvis lov blev valgt, mulighed for at erklære sig inkompetente.

59. Såfremt det under disse omstændigheder antages, at de retter i den medlemsstat, hvis lov blev valgt eller betragtes som valgt som den lov, der skal anvendes på arven, kan efterprøve, om de i artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012 anførte betingelser var opfyldt, da afgørelsen om manglende kompetence blev truffet, ville det i praksis indebære, at disse retter får mulighed for at erklære sig inkompetente som følge af denne afgørelse og dermed svække ordningen i forordningens artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a).

60. En ret, der har erklæret sig inkompetent i medfør af artikel 6, litra a), i forordning nr. 650/2012, får ikke automatisk på ny kompetence, hvilket ville kunne føre til situationer med retsnægtelse [35]. En fortolkning, hvorefter retterne i den medlemsstat, hvor arvelader var statsborger, ikke kan efterprøve, om de i de tre delspørgsmål anførte betingelser er opfyldt, gør det således muligt at undgå risikoen for en negativ kompetencekonflikt, der ville kunne opstå, såfremt den ret, ved hvilken sagen tidligere var anlagt, erklærede sig inkompetent, og såfremt retten i den medlemsstat, hvor arvelader var statsborger, fandt, at de betingelser, der fremgår af den nævnte forordnings artikel 6, litra a), ikke er opfyldt.

[29] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (KOM(2009) 154 endelig) (herefter »forslaget til forordning«).

[30] Artikel 5, stk. 2, i forslaget til forordning.

[31] Artikel 5, stk. 3, i forslaget til forordning.

[32] Hvilket i øvrigt bekræftedes af Kommissionen med bemærkningen om, at »henvisning til en ret, der er bedre egnet, bør ikke være automatisk, når afdøde har valgt loven i en anden medlemsstat.« Jf. s. 5 i forslaget til forordning.

[33] Jf. E. Lein, »A Further Step Towards a European Code of Private International Law: The Commission Proposal for a Regulation on Succession«, *Yearbook of Private International Law*, 2009, bind. XI, s. 119 og 120.

[34] Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 13.3.2012, EP-PE_TC1-COD(2009) 157.

[35] En sådan situation ville i visse tilfælde ganske vist teoretisk kunne undgås ved anvendelse af artikel 11 i forordning nr. 650/2012 om forum necessitatis. Denne bestemmelse indeholder imidlertid nogle betingelser, der kan udelukke, at den finder anvendelse, når retterne i to medlemsstater allerede har erklæret at mangle kompetence til afgørelsen af en arvesag.

61. Når for det første henses til karakteren af de betingelser, som de tre delspørgsmål angår, hvilke er afgørende for, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, kan træffe afgørelse om, at den mangler den kompetence, som den i princippet har pligt til at udøve [36], for det andet til kvalificeringen af afgørelsen om manglende kompetence som en afgørelse, der er omfattet af ordningen om anerkendelse i henhold til forordning nr. 650/2012 [37], samt for det tredje til ønsket om at sikre, at denne afgørelse har den af EU-lovgiver tilsigtede virkning [38], foreslår jeg, at det andet præjudicielle spørgsmål besvares med, at forordningens artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), skal fortolkes således, at retten i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra en afgørelse om manglende kompetence truffet af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, ikke har kompetence til at efterprøve, for det første om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at loven i denne medlemsstat er blevet valgt eller betragtes som valgt til at finde anvendelse på arven, for det andet om en af parterne har indgivet en anmodning i medfør af den nævnte forordnings artikel 6, litra a), til den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, og for det tredje om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at retterne i denne medlemsstat er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen, når disse tre betingelser er blevet efterprøvet af den ret, for hvilken sagen tidligere blev anlagt.

V. Forslag til afgørelse

62. På baggrund af det ovenstående foreslår jeg, at Domstolen besvarer det andet præjudicielle spørgsmål, som er blevet forelagt af Oberlandesgericht Köln (den regionale appeldomstol i Köln, Tyskland), således:

»Artikel 6, litra a), og artikel 7, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis skal fortolkes således, at retten i en medlemsstat, hvis kompetence hidrører fra en afgørelse om manglende kompetence truffet af den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, ikke har kompetence til at efterprøve, for det første om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at loven i denne medlemsstat er blevet valgt eller betragtes som valgt til at finde anvendelse på arven, for det andet, om en af parterne har indgivet en anmodning i medfør af den nævnte forordnings artikel 6, litra a), til den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, og for det tredje, om den ret, ved hvilken sagen tidligere blev anlagt, med rette antog, at retterne i denne medlemsstat er bedre egnet til at træffe afgørelse i arvesagen, når disse tre betingelser er blevet efterprøvet af den ret, for hvilken sagen tidligere blev anlagt.«

[36] Jf. punkt 42, 43 og 44 i dette forslag til afgørelse.

[37] Jf. punkt 52 i dette forslag til afgørelse.

[38] Jf. punkt 54 i dette forslag til afgørelse.